

JANUAR 2007
LETA 113 9

KAZIN

PRIMORSKI ŠTUDIJSKI UNIVERZITETNI ČASOPIS

Kažinova akcija –
PAPA ČUKI,
JURJI IN PRESERNI!

Oviti v meglo: Kralji ulic
Intervju: 5. element

Miha JESENŠEK

Podiplomski študent modernih kitajskih študij, St. Antony's College, Oxford

Mreže

Dan preden sem se vrnil v Oxford, sem se doma srečal s kolegom (takrat je bil ravno nazaj s Švedske) in skupaj sva premelevala tisto staro ruralno-meščansko tezo. Namreč, da je na vasi lažje biti glavni kot v mestu. Moje podvprašanje pa je bilo še: kje je človek doma?

Sam sem večje premike doživel trikrat. Prvič iz Ljubljane v Maribor, in še živo se spomnim, kako sem se počutil kot tujec na novem igrišču, kot prišlek v novem vrtcu. V starem sem bil kot posameznik umeščen v sistem in imel v njem določeno mesto (ki sem si ga seveda sam oblikoval), vedel pa sem tudi, kako je z ostalimi. V novem pa jok in stok.

Podobno je bilo, ko sem se selil na Primorsko. Nova socialna mreža, novi napor ob vklopu. A po štirih, petih letih se je tako (kakovostno) razvejala, da je bilo življenje v njej res ekvivalent tistemu kraljevskemu iz pregovora. Morda je bilo že prekičasto. In začelo je postajati vaško. Ponovno rez in zdaj pletem nove angleške mreže. Vzorec je isti, sprva obup, nato pa se omrežje začne graditi. Zanimivo pa je, da je nova mreža nekako nestandardno drugačna in se ne gradi po enakih vzorcih kot tiste doma. Ne gre za poskus vklopa v že obstoječe povezave, saj sem povečini v stiku z ljudmi, ki so v Oxford prišli iz tujine. Desetine zgodb in življenjskih vzorcev z vsega sveta se prepleta in poskuša ustvariti novega, skupnega. S tem, ko s(m)o nekako prisiljeni živeti skupaj, smo hkrati prisiljeni tudi v to, da definiramo medsebojne relacije. Če človeka razumemo kot bitje, ki se osmisli šele v relaciji do drugih, je razumljivo, da so ostre menjave socialnih mrež naporne. Dosti laže in bolj ležerno je zgolj dograjevati, kot pa na novo postavljati temelje. A na koncu je občutek zadovoljstva vedno v sorazmerju s količino vložene truda. Bistvo je namreč v tem, da se vsake toliko brčneš v rit in se iz vasi, kjer si glavni, preseliš v mesto, kjer si prisiljen, da svojo pozicijo v njem na novo definiraš.

Odgovor na vprašanje, kje je dom, je potlej jasen: tam, kjer je posameznikova socialna mreža najbolj kakovostno razvejana. Dom zato ni vezan na fizično lokacijo, temveč na umeščenost v sistem povezav. Razumeti pa je treba tudi, da je posameznik hkrati lahko del različnih socialnih mrež, v ene je vpet bolj, v druge manj, tretje se med sabo celo prepletajo. Po vertikali in horizontali. Zapleteno in zanimivo hkrati.

- 📄 Firefox
- 📄 Kje je pravica smrtne kazni
- 📄 Siljenje v ospredje
- 📄 Faca meseca: Maja Košar
- 📄 Fotojota
- 📄 Pismo iz tujine

- 📄 Intervju: 5. element
- 📄 Nesamošoping
- 📄 Obalna krčma
- 📄 Kolumna: Cecilia Anesi
- 📄 Kolumna: Jessica Carrière-Garwood
- 📄 Kolumna: Peter Verč
- 📄 Kolumna: Andrej Černic

- 📄 Potopis: Južni del evropske duše
- 📄 Obišči
- 📄 Preberi
- 📄 Poslušaj
- 📄 Pogledj
- 📄 Kažin meseca

mozilla

Firefox

KAKO? ... ZELO ENOSTAVNO!

ZADNJA LETA SI POT V OSEBNE RAČUNALNIKE UTIRA (ZA NEKATERE) NAJBOLJŠI SPLETNI BRSKALNIK, KI JE ZDAJ PRI-
LEZEL ŽE DO DRUGE RAZLIČICE. HITREMU ŠIRJENJU BOTRUJETA KAKO-
VOST IN PREPROSTA UPORABA. IME MU JE FIREFOX IN ČE IMATE PET
MINUT ČASA, GA PRESKUSITE. MORDA VAS PRESENETI.

BESEDILO >> MATJAŽ KLJUN

O PROGRAMU

Mozilla Firefox je odprtokodni spletni brskalnik. »Kaj je odprtokodni?« Poreče kdo. Pomeni, da ga lahko vsak razvija po svojih željah. Tako se je zbrala okoli Firefoxa velika množica razvijalcev, prevajalcev, uporabnikov, ki za nas razvijajo, prevajajo in testirajo program. Firefox danes je previden in več kot 130 jezikov in se ga lahko namesti na poljuben operacijski sistem (Linux, MS Windows, Mac OS X, Solaris). In to zastonj. Super, ne?!

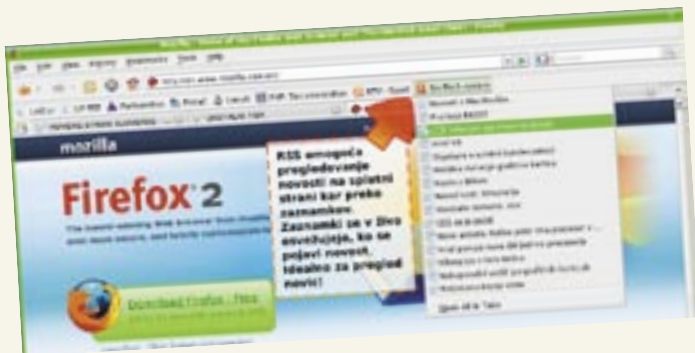
Razvijati sta ga začela snovalca enega prvih spletnih brskalnikov, Mosaica. Po mnogih zapletih in metanju polen pod noge (konkurenčna podjetja) smo 9. novembra 2004 le dobili uradno različico Mozillovega Firefoxa, ki je po nekaterih podatkih svojemu največjemu konkurentu prevzel že 25-odstotni tržni delež. Slovenija se lahko pohvali z največjim deležem uporabe na svetu (40%). Skoraj vsak drugi Slovenec torej uporablja firefox. (vir: <http://www.xitimonitor.com/en-US/Technical/index-1-2-3-52.html>)

PRENOS

Na www.mozilla.com poiščite zeleni okvirček, na katerem piše Download Firefox – Free. S klikom nanj vas vaš trenutno uporabljeni spletni brskalnik vpraša, ali želite shraniti program Firefox. Seveda izberete potrden odgovor. Preneli boste brskalnik v svojem jeziku in za vaš operacijski sistem. Lahko si seveda izberete tudi druge s klikom na povezavo Other systems & Languages.

NAMESTITEV

Pri namestitvi se bomo omejili na najbolj razširjen operacijski sistem za osebne računalnike. Shranjeno datoteko Firefox Setup 2.0.0.1.exe. poženete z dvojnim klikom miške in sledite namestitvi. Ob prvem zagonu vas Firefox vpraša, ali bi ga želeli za privzeti brskalnik (odločate se sami, ven-

dar priporočamo izbiro Da) in ali vam uvozi nastavitve iz trenutnega brskalnika (spet priporočamo Da). Sedaj ima Firefox enake nastavitve kot vaš dosedanj spletni brskalnik.

V ČEM JE FIREFOX DRUGAČEN

Firefox ni ravno revolucionaren program. Še vedno je le brskalnik, ki omogoča brskanje po svetovnem spletu. Vključuje pa najboljše značilnosti drugih brskalnikov in nekaj lastnih inovacij. Vse skupaj je videti preprosto in lepo na oko.

Ker na spletu največkrat kaj iščemo, se je poleg naslovne vrstice na desni znašlo iskalno polje, v katero vnesemo želeni niz in izberemo želeni iskalnik (Google, Najdi.si, Wikipedia, Amazon ...). S potrditvijo se nam odpre spletna stran izbranega iskalnika z najdenimi rezultati. S tem je iskanje hitreje kot pisanje spletnega naslova v naslovno polje ali pa iskanje med priljubljenimi povezavami. Če vašega priljubljenega iskalnika ni na seznamu, ga lahko sami dodate s klikom na Add engines na dno spiska.

Ponavadi imamo odprtih mnogo spletnih strani. In če je vsaka v svojem oknu, je teh lahko ogromno in nam zasedajo prostor v vrstici odprtih programov. Pri Firefoxu so to rešili z zavihki. V enem oknu imamo lahko mnogo zavihkov in na vsakem svojo spletno stran. Delo z več odprtimi stranmi postane pregledno in vrstica odprtih programov se s tem sprosti. Povezave, ki jih želite odpreti

v novem oknu, se v Firefoxu lahko odprejo v novem zavihku, na tak način pa težje pozabimo, kaj smo sploh iskali. Še vedno lahko odprete več oken in v vsakem imate lahko poljubno število zavihkov.

Če imate odprtih več zavihkov in zaprete brskalnik, vam Firefox shrani sejo. Ob naslednjem zagonu vam ponudi možnost izbire med novo ali prejšnjo sejo. S tem lahko vrnemo brskalnik v stanje pred zaprtjem – torej nam odpre iste spletne strani kot pred zaprtjem brskalnika. Ravno tako lahko priključimo nazaj pomotoma zaprte zavihke in kakšno drugo stanje brskalnika.

Zaznamke ali priljubljene povezave se nahajajo v meniju Bookmarks (zaznamki). Vedno lahko shranimo spletno stran med priljubljene z klikom na Bookmarks -> Boobkmark this page. Če pa stran pogosto obiskujete, jo lahko dodate med hitre zaznamke pod naslovnim poljem. Zaznamke dodate v to orodno vrstico tako, da z miško povlečete slikico levo od naslova spletne strani in jo na orodni vrstici spustite. S klikom na hiter zaznamek se nam v zavihku takoj odpre zelena spletna stran.

Firefox omogoča pregledovanje živih zaznamkov ali virov RSS. Spletne strani z novicami in spletni dnevniki (blogi) ponujajo vire RSS za hitro pregledovanje novic. Na vsaki taki spletni strani Firefox v naslovni vrstici prikaže oranžno ikono in s klikom nanjo vidimo, katere vire novic nam stran ponuja. Te lahko dodamo med zaznamke ali pa v orodno vrstico hitrih zaznamkov.

Poleg opisanih podrobnosti Firefox omogoča še menjavo grafične preobleke ali teme brskalnika, samodejno ustavitve nadležnih reklamnih okenc in druge dobrote. Med najboljšimi je seveda dodajanje razširitev. Najbolj priljubljene so:

- >> Adblock Plus, ki nam blokira nadležne reklame na spletnih straneh;
- >> VideoDownloader, ki omogoča shranjevanje vseh videoposnetkov spletnih strani na osebni računalnik;
- >> FlashGot nam shrani spletne strani in vse povezave nanje na osebni računalnik;
- >> Download Statusbar, ki nam stanje datoteke, ki jih trenutno snemamo s spleta, prikazuje v orodni vrstici in ne v posebnem oknu;
- >> NoScript zaustavlja skriptno kodo na spletnih straneh, kar še poveča varnost brskanja po spletu.

Seveda je dodatkov še mnogo več in malo je možnosti, da ne bodo izpolnili vseh vaših želja in zahtev.

SKLEP

Firefox je torej samo spletni brskalnik. Kar ga postavlja pred druge, je odprtost. Varnost je seveda prioriteta, popravki prihajajo redno in se samodejno nameščajo. Uporabnik je o tem še obveščen. Pri prikazovanju upošteva vse priznane standarde in ne vsiljuje lastnih rešitev. Je zastoj in preveden v skoraj večino jezikov sveta. Hiter, preprost, prijazen do uporabnika ... in še bi lahko naštevali. Star kitajski pregovor pravi, da kdor ne poskusi, ne bo nikoli vedel. In kot rečeno v uvodu: vzemite si pet minut časa; mogoče vas preseneti.

